

TÜRKİYE SPOR TURİZMİNDE MASA TENİSİNİN YERİ

THE PLACE OF TABLE TENNIS IN TURKEY SPORTS TOURISM

OKT. OLCAY SALİCİ

Süleyman Demirel Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Bilimleri Bölümü
olcaysalici@sdu.edu.tr

DOÇ.DR. KÜRŞAT ÖZDAŞLI

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü
kozdasli@mehmetakif.edu.tr

ÖZET

Turizm birey açısından seyahat ve eğlence gibi anlamları ifade ederken ülkeler açısından ekonomik sistemin önemli bir unsuru haline gelmiştir. Klasik deniz-güneş turizmi günümüzde yerini birçok alternatif turizm çeşidine bırakma eğilimine girmiştir. Özellikle son dönemde ön plana çıkan alternatif turizm türlerinden birisi de spor turizmidir. Spor turizmi genel bilgi itibarıyla olimpiyat oyunları ve futbol dünya kupası gibi organizasyonları akla getirmektedir. Ancak, spor turizminin çeşitleri düşünüldüğünde ismi geçen pasif katılımlı turizm çeşitlerinin yanı sıra aktif katılımlı spor turizmi çeşitlerini de dikkate almak gerekmektedir. Son dönemde devletlerin ve sivil toplum örgütlerinin teşviki spora ve dolayısıyla spor turizmine aktif katılım yönündedir. Aktif katılımlı spor dallarından birisi de masa tenisidir. Bu çalışmada, masa tenisi branşının dünyada ve ülkemizdeki gelişiminin yanı sıra Türkiye spor turizmindeki yeri tartışılmış ve önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Turizm, Spor Turizmi, Masa Tenisi

ABSTRACT

Of the individual in terms of tourism, travel and entertainment express meanings such as, while in terms of countries has become an important element of the economic system. Place of the classical sea- sun tourism, nowadays has started tend to leave many alternative forms of tourism. Especially sports tourism is one of the alternative types of tourism recently. Sport tourism, generally brings to mind such as the Olympic Games and football World Cup organizations. However, considering the varieties of sport tourism, beside of passive forms that mentioned it is necessary to take into consideration the types of active sports tourism. Recently, the governments and civil society organizations in the promotion of sports and therefore the direction of active participation in sports tourism. Table tennis is one of the active participation in sports. In this study, the development of the table tennis in our country and in the world, in addition to place in sports tourism of Turkey were discussed and suggestions have been given.

Keywords: Tourism, Sport Tourism, Table Tennis

1. GİRİŞ

Spor turizmi, turizmin birçok çeşidi arasında yerini almış ve gün geçtikçe üst basamaklara tırmanan bir faaliyet durumundadır. Gibson (1998:46) spor turizmini kişilerin eğlenmek amacıyla sürekli yaşadıkları yerden ayrılarak, spor faaliyetlerini izlemek veya bu faaliyetlere katılmak amacıyla yaptıkları seyahatler olarak tanımlamaktadır. Başka bir ifadeyle spor turizmi, sporla ilgili faaliyetleri yapmak veya izlemek için yapılan seyahat ve deneyimlerdir (Ross, 2001:3). Genelde yaşanan yerin dışındaki bir yere seyahat ederek aktif ve ya pasif bir şekilde eğlence için yapılmasının yanında rekabet de içerebilen spor etkinliklerine katılan bireylerden veya gruplardan oluşan turizm çeşidini inceleyen disipline spor turizmi denilmektedir (Robinson ve Gammon, 2004: 223). Bütün bu tanımlara bağlı olarak spor turizmi çok geniş kapsamlı ve çok geniş katılımlı kitlesel bir hareket olduğu söylenebilir. Spor turizminin hem aktif hem de pasif katılımlı olması söz konusudur. Turizme konu olan spor branşının doğrudan katılımcı tarafından icra edilmesi mümkün iken spor branşının ya da branşlarının katılımcı tarafından icra edilmediği ama izleyerek tüketildiği durumlarda vardır. Spor turizmi turizme konu olan branş ya da branşların türüne göre farklı hacimler kazanabilmektedir.

Spor, toplumsal bir olgu olarak cereyan eden, heyecan ve hareket atmosferinde oyunla yarışmayı birleştiren, oyun gerçeğinden ayrılmadan gündelik hayattan uzaklaşmayı ve sağlıklı bir yaşama sahip olmayı amaçlayan, yarışma olayında ise yoğun çaba sonunda kazanmayı hedefleyen hareketler, mücadeleler veya ağır kas çalışmalarının bütünüdür. Görüldüğü gibi spor, sporcunun yeteneklerini icra etmesine, seyircinin ise izlemesine dayalı, estetik ve teknik özellikleri olan, toplumu etkilemeyi amaçlayan, onlarca farklı dalı olan bir etkinliktir. Bu etkinliğin içerisinde yer alan spor dalları, farklı sebeplerle farklı popülerlik derecelerine sahiptirler.

Yapılan bir inceleme doğrultusunda, Birleşik Krallık'da düzenlenen spor organizasyonları arasında en fazla ekonomik girdiyi Futbol branşının sağladığı tespit edilmiştir. Rakamlarla açıklanacak olursa günlük olarak Badminton 158.009 £, Tırmanma 132.640 £, Judo 485.928 £, Yüzme 251.781 £ girdi sağlamış iken Futbol ise 1.767.006 £ düzeyinde bir ekonomi oluşturmaktadır (Hignam, 2007:239). Bu durum futbol branşındaki pasif katılımın büyük rol oynaması ile elde edilmiş verileri yansıtmaktadır. Oysaki günümüzde insan ihtiyaçları aktif katılımı destekleyen, isteyen, teşvik eden yöndedir. Sportif aktivitenin 7'den 70'e kolaylıkla yapılmasını sağlayan, ulaşılması ve oynanması oldukça kolay olan masa tenisi branşı ise rahatlıkla aktif katılımın gösterilebileceği spor dallarından bir tanesidir.

Masa tenisi branşı tekler ve çiftler olmak üzere iki farklı oyun sisteminde oynanabilmektedir ve bu durum katılım sayısını da etkilemektedir. Ülkemiz de cumhuriyet sonrası dönemde tanınmaya başlayan masa tenisi, ilk kez 1927 yılında Robert Koleji'nde oynanmıştır. İlk Türkiye Şampiyonası 1930 yılında düzenlenmiştir (Morpa, 2005:64-65). O tarihten günümüze kadar gerek masa tenisi oynayan kişi sayısı, gerekse düzenlenen turnuva sayısı kat ve kat artmıştır. Gençlik ve Spor Bakanlığı'ndan elde edilen verilere göre ülkemizde lisanslı bulunan masa tenisi sporcu sayısı 107.447 kişi olarak tespit edilmiştir. Bu sayı çoğu spor branşının birkaç kat üzerindedir (<http://sgm.gsb.gov.tr/>). Ülkemizde

çeşitli yaş grupları ve kategoriler için bir yıl içerisinde çeşitli şehirlerde olmak üzere yaklaşık 100 adet masa tenisi turnuvası düzenlenmektedir (<http://www.tmtf.gov.tr/>). Bu turnuvaların çoğu ulusal çapta ve devletin desteklediği turnuvalar iken bir kısmı da açık turnuva olarak nitelendirilen, her sporcu için katılım ücretinin olduğu ulusal ve uluslararası çapta turnuvalardır.

Bu çalışmada genel olarak aktif katılıma dayalı olan masa tenisi spor dalının Türkiye spor turizmindeki yeri tartışılacaktır. Çalışmada masa tenisi branşının dünyada ve ülkemizdeki gelişiminin yanısıra Türkiye’de ki spor turizmi içerisinde bulunduğu yer tespit edilmeye çalışılacaktır.

2. SPOR TURİZMİ

Yapılan bir araştırmaya göre 1960-2010 yılları arasında turizm sektörünün Türkiye’nin en önemli büyüme aktörlerinden biri olduğu vurgulanmaktadır (Çoban ve Özcan, 2013: 243-261). TÜRSAB (Türkiye Seyahat Acentaları Birliği)’in 2014 raporuna göre; Türkiye’de İstanbul ve Antalya’nın turist ağırlama hususunda çekişme içerisinde oldukları vurgulanmıştır. Bu durum ülkemizdeki yaz turizmi ile kültürel turizminin revaçta olduğunun bir kanıtıdır. Turizmin sadece ekonomik değil aynı zamanda sosyal boyutu olan bir olgudur (Hussein ve Saç,2008:5). Genel olarak devamlı yaşanan yer dışında tüketici olarak, tatil-dinlenme- eğlenme gibi ihtiyaçların giderilmesi amacı ile yapılan seyahat ve geçici konaklama hareketidir (Bayer, 1992:3).

Turizm faaliyetlerinin iş, sağlık ve dinlenme-eğlenme olmak üzere üç ana faaliyet ekseninde gerçekleştiği görülmektedir. İş turizmi; kişilerin meslekleri ile ilgili toplantı veya eğitim içi gezileri (teknik turizm, bilimsel turizm, kongre turizmi, seminer turizmi, görev turizmi, fuar turizmi, salon turizmi, dil öğrenimi ve meslek içi öğrenim turizmi) içermektedir. Sağlık turizmi; sosyal, sağlık, ekolojik açılardan rehabilitasyon turizmi. Açık havada tedavi turizmi (climatisme). Kaplıca (thermalisme) turizmi, içmece, kaplıca, yılanlı balıklı çermik, mağrada astım tedavisi, çamur banyosu, deri hastalıkları, vb. turizmi. Deniz banyosu (balneair) turizmi, deniz suyu ile tedavi (thalassotherapie). Kür turizmi (zayıflama ve güzelleşme amacı ile yapılan turizm, fitness center, cimnastik, aerobik vb.). Estetik ameliyat turizmi, güzelleşme ve sonrası dinlenme merkezleri. Telkin turizmi (pysicalotrehapi), telkin yoluyla tedavi merkezleri, uyuşturucudan kurtulma merkezleri, sigarayı bırakma merkezleri, alkolikleri tedavi merkezi. Falcılık, medyumluk. Stres atma, doğa yürüyüşü. Engelliler için turizm (voyages divers). Ucuz sağlık tedavisi turizmi vb. çeşitleri içermektedir. Dinlenme-eğlenme turizmi; serbest zamanları dinlenerek geçirmek. Kültürel turizm; müzele, arkeolojik ve kentsel sit alanları, halk kültürü(folklor) gelenekler, sanat ve müzik, mimari ve süsleme, el sanatları, yaşam biçimi, beceriklilik. Sanat turizmi; müzik/tiyatro/sanat festivali, resi, heykel, ağaç oyma, boyama, cam el sanatları, çömlek yapımı, halı dokuma, müzik/ses/ışık gösterisi. Mutfak kültürü turizmi; türk mutfağı, çin mutfağı, yörük mutfağı, gastronomi festivali, çeşitli ülke mutfakları bir arada tanıma etkinliği. Av turizmi; kuş, geyik, domuz avcılığı, balık tutma. Eko turizm; soft turizm, doğa turizmi, kuş ve hayvan gözlem, yeşil turizm, botanik turizmi, korumacı turizm. Macera turizmi; havaya, karaya, deniz ve nehirler bağlı turizm. Fotoğrafçılık;

fotoğraf çekme, koleksiyonculuk. Keşif turizmi; bilinmeyen, az tanınan bölgelerin araştırılması, bilimsel keşif yapılması, araştırma yapılması. Bayram turizmi; bayram tatilini veya kısa bir tatili geçirmek üzere yapılan etkinlik (Ramazan, Kurban Bayramı, Noel, Paque tatilleri, yılbaşı tatili). Festival, fuar, moda defilesi turizmi; sinema festivali, müzik festivali, tiatro festivali, moda defilesi, oto fuarı, güzellik yarışması, yağlı güreş, boğa güreşi, deve güreşi. Dini turizm; hac, umre ziyareti, kutsal sayılan yerleri ziyaret turizmi (Mevlana, Eyüp Sultan vb.). Bavul turizmi; alışveriş turizmi (gelenen ülkede ucuz ve bol bulunan eşya ile ilgili), bitpazarı turizmi, tarihi eşya müzayede turizmi. Gurbetçi turizmi; akraba ziyareti, hasret giderme turizmi. Spor turizmi; su sporları (su rafting, mağra turizmi, yelkenli, diving/snorkelling, jet – boating, nehir - deniz kayağı, kano, surfing / nehir kızıağı, su kayağı, balık avlama, rüzgar sörfü, uçurtma sörfü, su altına dalış yapma), havaya bağılı sporlar (balonla seyahat, asılı kayma, kayma, jumping, paraşüt/yamaç paraşütü, paragliding / küçük uçak, helikopterli dolaşım, yapma uçaka yarışma), karaya bağılı sporlar (cross country skiing, ski-tauring, snowboard, treakking/tramping, bungy jumping, dağ bisikleti / bisiklet, atla trekking, at binme, rop-jumping / obseiling rock climbing, karda rehberli yürüyüş, trekking, golf, spor karşılaşmaları, olimpiyat oyunları, otomobil yarışları, ralli – off – road oyunları, kalyonda gezme, mağara incalame, uzaktan kumandalı yarış yaptıırma) vb. bir çok faaliyeti içermektedir (Kuntay 2004:72-74).

Spor Turizmi, sportif faaliyetlere katılmak, izlemek veya orada bulunmak amacıyla uluslararası veya ulusal alanda seyahat etmek olarak tanımlanmaktadır (Kurtzman ve Zauhar, 1999:27). Ayrıca spor turizmi; sportif faaliyetlere sporcu, yönetici gibi görevlerde meşgul olmak ve görmek amacıyla yapılan seyahat deneyimlerinin tümü olarak da tanımlanabilir (Stephen, 2001:113). Seyahat nedenlerinden biri olan spor, gerek bireysel gerekse kitle turizmine ve hatta kolektif turizme hizmet eden bir amaç gütmektedir. Spor amaçlı faaliyetler dış turizm ölçeğinde ele alındığında ülkeye önemli döviz girdileri sağlamaktadır (Hussein ve Saç, 2008:13).TÜRSAB'ın yayımladığı 2016 yılı spor turizmi raporuna göre uluslararası hesaplamalarda çıkan ortalamalar, spor turistlerinin normal turistlere nazaran yaklaşık iki katdaha fazla harcama yaptıkları yönündedir.

Spor ve turizme olan çoğu yaklaşım gibi, spor turizmi konusundaki çok sayıda yaklaşım da spor turizmini bir etkinlik olarak ve genellikle "insanların spor izleme ya da spor yapma amacı ile bulunduğu bölgeden ayrılmaları sonucu oluşan turizm hareketleri" olarak tanımlar (Stevenden veKnop, 1999:78). Bu konuda başka tanımlar da vardır elbette; örneğin, Turco (2002:6)'ya göre spor turizmi, "önceden belirlenmiş bir spor etkinliğine insanların aktif ya da pasif olarak katılımı ile gerçekleşen seyahatlerden oluşan bir turizm türü olarak kabul edilir". Katılımcıların durumu bakımından spor turizmi aktif ya da pasif katılımcılı olarak 2 genel kategori altında değerlendirilir. Avrupa'daki ayırım spor turizmini kayak, golf, tenis gibi sporlara aktif katılım bakımından tanımlanmaktadır (Standeven, 1997:39-51). Oysa ABD'deki birçok çalışma spor turizmini olaylara bağılı (izleyici katılımı) spor etkinlikleri bakımından tanımlar. Ayrıca konuya ilişkin olarak yapılan birçok araştırma spor turizmini uluslararası veya ulusal olsun sportif aktivite içeren organizasyonlar, turlar, şampiyonalar vb., katılanların amacının boş zaman

değerlendirme veya yarışma isteği olduğu, temelinde sportif etkinliklere katılmak için seyahat içeren tüm turizm hareketleri olarak nitelendirilmektedir.

2014 yılında dünyada 1.2 trilyon dolara yakın büyüklüğe ulaşan turizm sektöründen sporun aldığı pay 180 milyar dolar seviyesindedir. Küresel turizmin büyümesi % 4-5'lerde seyrederken, spor turizminde bu rakam % 14'lere kadar çıkmaktadır. Son 8 yılda dünyada 90 milyon kişi Olimpiyatlar, Dünya Kupası gibi büyük spor etkinlikleri için seyahat etmiş ve bu etkinlikleri yerinde izlemiştir. Bunların 13 milyonunu bu spor etkinliklerini izlemek için yurt dışına çıkanlar oluşturmaktadır. Sporun peşinden yurt dışına gidenlerin bu ülkelerde yaptığı harcama da 10 milyar doları bulmuştur. (TÜRSAB, 2016). Öyleki 2016 yazında yapılacak olan olimpiyat oyunları için turizm tur operatörlerinin 1 kişi için, 1 haftalık konaklamaya 4 bin dolar fiyat biçtikleri basında yer almaktadır. Bunun içerisinde spor müsabakalarına giriş ücreti, konaklama, ulaşım, yemek, eğlence gibi hizmetler de eklenmiş durumdadır (<http://www.reuters.com/>).

3. TÜRKİYE'DE SPOR TURİZM VE MASA TENİSİ

Ülkemizde mevsimlerle ve coğrafya ile ilgili olarak sahip olunan zenginlikler kadar tarih, kültür ve sosyal yapıyla ilgili zenginlikler de göze çarpmaktadır. Bu durum toplum içerisinde cereyan eden birçok faaliyete olumlu etki gösterdiği gibi mutlaka ki spor turizmi faaliyetlerine de katkıda bulunmaktadır. Spor turizmi, her ne kadar ülkemizde diğer turizm çeşitleri arasında henüz yerini yeni almaya başlamış olsa da ülkemizin sahip olduğu avantajlar açısından kalıcı olacağını söylemek mümkündür. Spor turizmi açısından ülkemizin mevcut durumunu incelemenin ve branşlar dağılımında bu tespiti yapmanın faydalı olacağı düşünülmektedir.

Dünyada önde gelen turizm ve spor örgütleri, dünya turizm gelirin %32'sinin spor turizminden kaynaklandığı görüşünde uzlaşmaktadırlar. Türkiye'nin ise bu pastadan aldığı pay %1.5 civarındadır (TÜRSAB, 2016). Son yıllarda turizmle ilişkisi gittikçe artan sportif faaliyetler, Türkiye'nin turizmini geliştirme potansiyeli olan alanlardan biri olarak ortaya çıkmaktadır. Devlet İstatistik Enstitüsü'nün 2001 yılında gerçekleştirdiği Yabancı Ziyaretçiler Anketi'ne göre "Sportif aktiviteler/ilişkiler" amacı ile gelen yabancı turist sayısı yaklaşık 156.500 kişi olarak tespit edilmiştir ve bu rakam o yıl, Türkiye'ye gelen toplam yabancıların % 0.96'sını oluşturmaktadır (TÜRSAB, 2002). Ancak 2014 yılında yapılan yeni istatistiğin verilerine göre bu rakamın 552.568'e çıktığı ve Türkiye'ye gelen toplam yabancıların % 1.4'ünü ifade ettiği tespit edilmiştir (TÜRSAB, 2016). Aradan geçen 14 yılda belirli düzeyde bir artış görülmektedir.

Bu durum, ülkemize gelen turistlerin eskisi gibi sadece deniz, kum, güneş ya da tarihi ve kültürel turizm amacıyla değil, artan bir ivmeyle spor turizmi amacıyla da geldiklerini kanıtlamaktadır. Türkiye, dünyada küresel veya bölgesel spor etkinlikleri endeksinde 14'üncü sırada yer almaktadır. 2007 yılından bu yana yapılan ve 2018 yılına kadar yapılması planlanan etkinliklerin baz alındığı endeksin hesaplanmasında, etkinliklerin ekonomik ve medyatik etkilerinin yanı sıra spor endüstrisinin

uzmanlarının söz konusu ülkelerle ilgili görüşleri de dikkate alınmaktadır. Her sene programa eklenen spor etkinliklerine göre düzenli olarak yenilenen endekste Rusya değişmez bir şekilde ilk sırada yer alırken, Türkiye de son iki senedir yerini muhafaza etmektedir. Buna ek olarak Türkiye, etkinlik sayısı bakımından 18'inci sırada yer almaktadır. Ancak bu etkinliklerin yarattığı etkiler dikkate alındığında endekste 4 sıra birden atlayarak 14'üncülüğe yerleşmektedir (TÜRSAB, 2016).

İzmir Ticaret Odasının 2009 Temmuz Ar&Ge bülteninde Spor Turizmi Uluslararası Konseyi'nin araştırmasına dayanarak sportif faaliyetlerin 182 milyar dolarlık bir endüstri haline geldiği belirtilmektedir. Aynı kaynakta belirtilen araştırmaya göre spor etkinlikleri yılda 47 milyon geceleme yapılmasına neden olmakta ve konaklayan spor turistinin otel giriş ücreti ve diğer ihtiyaçları için günlük ortalama 180 dolar harcadığı ileri sürülmektedir (Mengütay, 2009).

Uluslararası spor organizasyonlarının sayısı ve bu organizasyonlara katılan sporcu sayısı her geçen gün artarken, diğer yandan da profesyonel sporcuların antrenman ve eğitim gibi faaliyetleri için yaptıkları seyahatler de büyük bir hızla gelişen, olağanüstü fırsatlarla dolu bir pazarı turizm ve seyahat hizmeti sağlayanların önüne getirmektedir. Özellikle Antalya civarında, bu pazardaki gelişmelerin Türkiye'ye yansımaları dikkatten kaçmayacak boyutlara ulaşmıştır. Avrupa'nın birçok büyük futbol takımının Antalya'yı antrenman kampı olarak tercih etmeye başladığı bunun yanı sıra yine Antalya'da gün geçtikçe büyüyen bir Golf Turizmi olduğu da gözlerden kaçmamaktadır. Türkiye, büyük bir profesyonel sporcu kitlesini nüfusu içinde barındıran Avrupa ülkelerine yakınlığı ve uygun konaklama imkânlarının varlığı ile bu turizm türünün en önemli iki bileşenine sahip bir ülke olarak ortaya çıkmaktadır. Geriye bu takımların çalışmalarını rahatlıkla ve dünya standartlarına uygun bir şekilde yapabilecekleri spor tesislerinin bu olanaklara eklenmesi ve bu alanda gerekli özel tanıtım çalışmasının yapılması kalmaktadır.

Dünyanın birçok farklı yerinde farklı isimlerle bilinen masa tenisi, 1890' lı yılların İngiltere'sinde, centilmenler için kort tenisine alternatif bir akşam yemeği sonrası sporu olarak ortaya çıkıp yaygınlaşmasından bugüne, çok büyük yollar kat etmiştir. Günümüzde ise ileri teknoloji ürünü raketlerle, büyük paralar karşılığı oynanan ve oyuncuların topu saatte 160 km. hızla rakip sahaya gönderdikleri bir oyun haline gelmiştir. Masa tenisi artık dünyanın en popüler sporlarından biridir; bu oyunu profesyonelce oynayan 40 milyon sporcunun yanı sıra milyonlarca insan da amatör olarak oynamaktadır (Balcı, 2003:160).

Masa tenisi dünyadaki en büyük katılım gösterilen spor dallarından biridir. Uluslararası masa tenisi federasyonu (ITTF) 204 üye ülkeye sahiptir. ITTF her yıl dünya şampiyonası, dünya kupası ve uluslararası açık turnuvalar olmak üzere birçok faaliyet düzenlemektedir. Bunun yanı sıra gerek sporcular, gerek antrenörler, gerekse de hakemler için her yıl yüzün üzerinde gelişim kursları, kamplar düzenlenmektedir (McAfee,2009:10).

Amerika Birleşik Devletleri'nde 17 milyonun üzerinde kişinin masa tenisi oynadığı bilinmektedir, 50 bin üzerinde organize edilen turnuvalarda bu 17 milyon kişinin 7 bini yarışmacı olarak boy göstermektedir.

Bu durum Çin’de 20 milyon üzerinde profesyonel oyuncu, Almanya’da ise 1 milyon profesyonel oyuncu olarak karşımıza çıkmaktadır (McAfee,2009:10). Ülkemizde ise 107.447 lisanslı sporcu, her yıl yaklaşık 110’un üzerinde Türkiye Masa Tenisi Federasyonu (TMTF) tarafından düzenlenen turnuvalara katılmaktadırlar (<http://www.tmtf.gov.tr/>).

Elbetteki bu kadar aksiyonun olduğu bir spor dalı içerisinde sporcuların, antrenörlerin, hakemlerin ve izleyicilerin seyahat etmediğini düşünmek mümkün değildir. Dünyanın hemen hemen her yerinden düzenlenen bu turnuvalara ve kamlara birçok insan katılmaktadır. Olimpik bir spor dalı olan masa tenisi, diğer popüler spor dalları gibi izleyici kitlesine sahip olmasa da aktif katılımcıları ile spor turizmi içerisinde önemli bir yer tutmaktadır.

24 Nisan – 3 Mayıs 2015 tarihleri arasından Çin’in Suzhou şehrinde gerçekleşen dünya masa tenisi şampiyonası için Çin medyasında çıkan haberlere göz atılacak olursa, bu şampiyonanın Çin ekonomisine önemli bir etkisinin olduğu aktarılmıştır. Çıkan haberlerde 114.300 kişinin bu şampiyonayı izlediği ve bu izleyenlerin %71.3 oranının erkek olduğu, %60’ının ise 35 yaşının üstünde olduğunun altı çizilmiştir. Xinhua Ekonomik Bilgi Departmanı Haber Ajansı’nın bilgilerine göre bu şampiyona 99.57 Milyon Yen(16.1 Milyon \$) doğrudan girdi sağlamış durumdadır. Ayrıca izleyicilerin 40 Milyon Yen (370 Bin \$) yiyecek ve içeceğe, 48.66 Milyon Yen (447 Bin \$) konaklamaya, 1.1 Milyon Yen (11 Bin \$) ise ulaşım harcadıkları analiz edilmiştir (<http://www.china.org.cn/>).

Öte yandan İngiltere’de çıkan bir habere göre de, masa tenisinin sosyal bir spor olarak fenomen olma yolunda ilerlediği, futboldan sonra en yüksek katılımlı spor dalı olduğu söylenmektedir. Yapılan haberde, İngiltere’de 2 Milyon insanın eğlence amaçlı masa tenisi oynadığı ve bunların 96 bininin 16 yaşın üzerinde olduğu, haftada enaz bir kere 30 dakika da olsa masa tenisi oynadıkları belirtilmiştir. Ayrıca bu sayının her geçen yıl 4 bin artarak büyüdüğünün de altı çizilmiştir. Aynı haberde, masa tenisi konsepti kullanılarak masa tenisi oyuncularına yönelik açılmış olan bir bar&restaurant tesisinin, açıldığı tarih olan 2012 yılından bu yana bir milyon müşteri ile sadece bu tesis için gelen masa tenisi turistini ağırladığı ve 7 Milyon £ (11 Milyon \$) kar sağladığı da belirtilmiştir (<http://www.telegraph.co.uk/>).

Görünen o ki masa tenisi, dünya genelinde gerek izleyici gerekse oynayıcı olarak ciddi kitlelere hitab etmektedir. Pongathon Üniversitesi tarafından da desteklenen masa tenisi odaklı bir sosyalleşme projesi ve programının kurucusu Adrian Leigh’e göre “masa tenisi oynamaktan zevk almak için diğer sporlarda olduğu gibi bu sporun uzmanı olmanıza gerek yoktur, oldukça kolaydır”(http://www.telegraph.co.uk/). Dolayısıyla masa tenisi branşının dünyanın en fazla katılım gösterilen spor dallarından biri olmasının ardındaki sebep bu şekliyle de açıklanabilir.

Öte yandan İspanya’nın yaz turizmi ile meşhur olan Alicante şehrinde 18’si yapılan 2016 Veteran Dünya Şampiyonası organizasyonuna 40 yaşından 90 yaş ve üzeri kategorisine kadar ayrıştırılmış 9 farklı yaş kategorisinde 4.600 kadın ve erkek sporcunun katılacağı öngörülerek büyük hazırlıklar yapılmıştır. Toplamda 230 adet masa tenisi masası kurularak yapılmış olan bu organizasyonun

dünyanın en fazla aktif katımlı spor organizasyonlarından biri olduğu konuşulmaktadır (<http://www.wvc2016.com/>).

Ülkemizde de masa tenisi branşının bu popüler yansımalarına rastlamak mümkündür. 2009 yılında Avrupa'nın en iyi oyuncularından Werner Schlager ile Asya'nın en iyi oyuncularından Ko Lai Chak'ın İstanbul Boğazi, Boğaziçi Köprüsü üzerinde iki kıta arasındaki dostluğu pekiştirmek amacıyla yapmış oldukları maç dünyada büyük yankı uyandırmıştır (<http://www.hurriyetdailynews.com/>).

TMTF'nin faaliyet programında yer alan ve ülkemizde düzenlenen uluslararası açık turnuva sayısı 2015 yılı itibari ile üç adet olarak göze çarpmaktadır. Tamamlanan bu turnuvaların istatistikleri göz önüne alındığında toplam katılımcı sayısının 736 olduğu tespit edilmektedir (<http://www.ttvets.com>, <http://www.fbvtt.org>).

Özellikle dünya sağlık örgütünün ve ülkemizde de Sağlık Bakanlığı'nın ve Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın insanların spora aktif katılımları ile ilgili hayata geçirdiği birçok proje olduğu bilinmektedir. "Gelin Spor Yapalım Tek Galibi Dostluk Olsun", "Koşabiliyorken Koş", "Sağlığın Adresi Spordan Geçer" ve "Sağlıklı Kentler" gibi projeler bunlardan sadece birkaçıdır. Bu durum insanların spora aktif katılımının gerek devlet gerekse de sivil toplum örgütlerince teşvik edildiğinin güzel bir kanıtıdır. Özellikle elde edilen veriler yeniden hatırlanacak olursa insanların bu teşvik doğrultusunda hareket ettikleri de gözlerden kaçmayacaktır. Ulaşılabilmesi, oynanabilmesi en kolay spor branşlarından biri olan masa tenisinin ülkemizdeki lisanslı sporcu sayısına dayalı olarak yüzün üzerindeki farklı farklı turnuvalara katılım gösterdikleri dikkate alınacak olursa masa tenisinin Türkiye'de turizm anlamında ciddi bir devinimin aktörü olduğu söylenebilir. TMTF'nin faaliyet programına göre sadece 2016 yılı Şubat ayı içerisinde Isparta'da 5 adet farklı ulusal masa tenisi organizasyonu düzenlenmiş ve şehir,değişik yaş gruplarında 327 sporcuya ve bunlarla beraber gelen antrenör ve hakemler hesaplanacak olursa yaklaşık 500 kişiye ev sahipliği yapmıştır. Bu durum; dünyanın gelmiş geçmiş en büyük spor organizasyonu olan olimpiyat oyunlarındaki masa tenisi branşı katılımı ile kıyaslanacak olursa, en son tamamlanan 2012 yaz olimpiyat oyunları istatistiğine göre toplam masa tenisi aktif katılımcıları olan 172 sporcunun 1.9 katına tekabül etmektedir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Spor turizminin, turizm içerisinde büyüyen bir alan olduğu gerek rakamlarla gerekse eğilimlerle ortaya çıkmaktadır. Bunu varsayabilmek için her belirleme sürecinde Futbol Dünya Kupası'na ve Olimpiyat Oyunları'na ev sahipliği yapmaya aday ülkelerinin çekışmelerine göz atmak bile yeterli olacaktır. Aslında durum bununla kalmamakta, artık diğer spor branşlarının da organizasyonlarını düzenlemek için ülkeler ve şehirler çok sıkı bir yarış içerisine girmektedirler. Sadece ülkemizde 2005 yılından bu yana düzenlenen uluslararası spor organizasyonu sayısı yüzün üstünde olarak bilinmektedir. Özellikle İstanbul'un "2012 Avrupa Spor Başkenti" unvanını alması ülkemizin spor turizmi alanındaki atılımını

ortaya koyar niteliktedir. Bu durum TÜRSAB'ın spor turizmi ile ilgili olan raporlarında elde edilen verilerin de kaynağını oluşturmaktadır.

İnsanların spor vesilesi ile turist sıfatını kazanıyor olması aslında birden fazla turizm alt alanının iç içe geçtiğini anlatıyor olabilir. Öyle ki spor turisti olarak anılan kişilerin hem iş turizmi yaptıkları, hem sağlık turizmi yaptıkları, hem de dinlenme, eğlenme, serbest zamanı değerlendirme turizmi yaptıkları da söylenebilir. Değişen yaşam şartları ve başkalaşan iş alanları, insanları aynı anda birkaç sorumluluğu yerine getirebilme fırsatlarını gözetmeye itmektedir. Dolayısıyla insanlar turizm amacıyla evlerini terk ettiklerinde bulunmayı planladıkları turistik bölgede hem sportif aktivite imkânlarını hem de kültürel, rekreatif, gastronomik, vb., diğer turistik imkanları da gözetir duruma gelmektedirler. Özellikle turizm acentalarının planladıkları paket programların içerisinde birçok farklı aktivitenin yer alması bunu düşündürmektedir. Dolayısıyla ülkelerin ya da kentlerin tanınmış kültürel özellikleri ile bütünleştirilen turizm aktiviteleri büyük rağbet görmektedir denilebilir. Spor turizmi çerçevesinde gerçekleştirilen spor organizasyonlarının bu tutuma bağlı hacim kazandığından söz edilebilir.

Devletlerin ve sivil toplum örgütlerinin insanları spora teşvik ettikleri yönünden bakılacak olursa gerek sağlıklı olmak, gerekse de eğlenmek açısından insanların bu yönde hareket ettikleri spor turizmi rakamlarına yansımış bulunmaktadır. Ancak bu bakış açısıyla bu yansıma aktif spor turizmi turistlerinden kaynaklanıyor olmalıdır. Her spor dalına aktif katılım ne yazık ki kolay gözükmemektedir. Ancak masa tenisi branşına aktif katılımın diğer spor alanlarına nazaran daha kolay sağlanabilmektedir. Bu yüzden ki sadece bir uluslararası veteran masa tenisi organizasyonuna bile 40 yaşının üzerinde 4.600 adet sporcunun katılacağı öngörülmektedir.

Ülkemizde bu durum diğer ülkelerdeki kadar karın doyurucu değildir ancak sahip olduğumuz turizm imkânları gözetilecek olursa spor turizmindeki hareket beklentisi açısından iştah açıktır denilebilir. Özellikle İstanbul'un kültürel mirasının popülerliği ile Antalya'nın yaz turizmi cenneti olması bunu düşündürücü niteliktedir. İstanbul'un birçok defa olimpiyat oyunlarına aday olması ve 2012 Avrupa Spor Başkenti unvanına sahip olmasının spor camiasında bu yönde bir farkındalık yarattığı şüphesizdir. Antalya'nın da yaz turizminin yanı sıra özellikle futbol ve golf sporunda vitrinde olduğu aşikârdır. Buna bağlı olarak bu fırsatlardan faydalanılıp aktif spor turizmi katılımcılarına sunulacak alternatifler değerlendirilmeye başlanabilir.

Masa tenisi açısından bakılacak olursa ülkemizde TMTF'nin düzenlemiş olduğu resmi ve devlet destekli müsabakalar dışında katılım ücreti alınarak düzenlenen özel müsabaka sayısının çok yeterli olmadığı söylenebilir. Faaliyet programına göre uluslararası olarak düzenlenen üç turnuvarın dışında başka turnuvarın olmadığı gözlemlenmektedir. Spor turistlerinin eğilimleri doğrultusunda turnuva sayısının artırılması ve mevcut turnuvalara daha fazla katılımcı çekebilmek için katılım gösteren spor turistlerinin görüşlerine başvurulması mevcut spor turizminden faydalanma eğilimi hususunda mutlaka ki yardımcı olacaktır.

Türkiye masa tenisi camiasının temel paydaşlarından biri olan TMTF'nin misyonları arasında şüphesiz ki performansa dayalı masa tenisi sporcularının gelişimini kalkındırmak kadar masa tenisi branşının kitlelere yayılmasını sağlamak da vardır. Tük spor yönetimi sisteminde kısmen Türkiye Futbol Federasyonu hariç hemen hemen diğer bütün federasyonların gelir kaynakları arasında en önemli pay devlet tarafından sağlanan gelir olarak bilinmektedir. Turizm ise dünyadaki birçok ülkenin olduğu gibi bizim ülkemizin de en önemli gelir kaynaklarından biridir. Dolayısıyla TMTF'nin masa tenisi turizmini kalkındırarak adımlar atması ülke turizmine ve gelirine katkı sağlayacağı gibi kendi gelirine de katkı sağlayacaktır.

Özellikle ülkemizin gözde turizm ürünlerini bünyesinde barındıran birçok şehrimizde, masa tenisi adına faaliyetlerde bulunan ve TMTF'yi temsil eden masa tenisi il temsilciliği müessesesi bu bağlamda etkin rol sahibi olabilir. Bulunmuş oldukları şehrin turizm imkânları ve masa tenisi spor turizmini kapsayan paket organizasyonlar ile birçok aktif spor turizmi katılımcısını masa tenisi branşında buluşturabilirler. Bunun için TMTF'nin ilgili kurullarının şehirler bağlamında fizibilite çalışmalarını yapmaları gerektiği elzem olarak düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- ALICANTE & ELCHE 2016 WORLD WETERAN TABLE TENNIS CHAMPIONSHİPS PROSPECTUS Erişim: <http://www.wvc2016.com/descargas/Cat-ingles.pdf> Erişim Tarihi: 28.05.2015
- BALCI C., (2003), *Olimpik Sporlar*, Boyut Kitabevi, İstanbul
- BAYER M.,Z., (1992), *Turizme Giriş*, Küre, İstanbul
- ÇOBAN O., ÖZCAN C., C., (2013), "Türkiye'de Turizm Gelirleri-Ekonomik Büyüme İlişkisi:Nedensellik Analizi (1963-2010)", *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İibf Dergisi*, 8 (1), 243-261
- GIBSON, H. (1998). "Sport tourism: A critical analysis of research" ,*Spor Management Review*, 1, s:45-76.
- HIGNAM J., (2007), *Sport Tourism Destinations*, Routledge, Burlington,
- HUSSEIN T,A ve SAÇ F., (2008), *Genel Turizm*, Siyasal Kitabevi, Ankara
- İSTANBUL ULUSLARARASI VETERAN MASA TENİSİ TURNUVASI
Erişim:<http://www.fbvtt.org/tr/uluslararasi-turnuvamiz/59/list.aspx> Erişim Tarihi: 11.04.2016
- STEVEN DEN J. ve KNOP P.,(1999), *Sport Tourism*, Champaign: Human Kinetics, s:78
- KEMER ULUSLARARASI VETERAN MASA TENİSİ TURNUVASI
Erişim:<http://www.tvets.com/index.php/turnuvalar-mainmenu-27/antalya-uluslararasi-veteran-masa-tenisi-turnuvalar/353-21-international-veteran-tt-tournament-antalya> Erişim Tarihi: 11.04.2016
- KUNTAY O., (2004), *Sürdürülebilir Turizm Planlaması*, Alp Yayınevi, Ankara
- KURTZMAN J., ve ZAUHAR J., (1999). "The virtual sports tourist", *Journal of Sport & Tourism*, 5(4), s:25-36
- McAFEE R., (2009), *Table Tennis Steps to Success*, Human Kinetics, USA
- MENGÜTAY S., (2009), " Turizm Sektöründe Sporun Önemi" *Uluslararası Herkes İçin Spor ve Spor Turizm Kongresi*, Akdeniz Üniversitesi, 5-8 Kasım, Antalya, 14-15

MORPA SPOR ANSİKLOPEDİSİ, (2005), Morpa Kültür Yayınları, İstanbul

NOT JUST FOR HIPSTERS: PING PONG BOUNCES BACK Erişim:
<http://www.telegraph.co.uk/finance/newsbysector/retailandconsumer/leisure/11591576/Not-just-for-hipsters-ping-pong-bounces-back.html> Erişim Tarihi: 15.05.2016

PING-PONG BALL BOUNCES BETWEEN CONTINENTS Erişim:
<http://www.hurriyetdailynews.com/default.aspx?pageid=438&n=ping-pong-ball-bounces-between-continents-2009-07-26> Erişim Tarihi: 28.05.2016

ROBINSON T, GAMMON S., (2004), "A question of primary and secondary motives: revisiting and applying the sport tourism framework", Journal of Sport & Tourism, Volume 9, Issue 3, s.233

ROSS, D. S. (2001) . Developing Sports Tourism. National Laboratory for Tourism and eCommerce. Austria.

SALE OF 7.5 MILLION OLYMPIC TICKETS BEGINS IN RIO Erişim: <http://www.reuters.com/article/us-olympics-brazil-tickets-idUSKBN0MR2EJ20150331> Erişim Tarihi: 28.05.2016

SGM-FEDERASYONLARA GÖRE SPORCU SAYILARI
Erişim:<http://sgm.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/SGM/kurumsal/istatistikler/2015/SPORCU%20SAYILARI%202007-2015.pdf> Erişim Tarihi: 11.04.2016

STANDEVEN J., (1997), "Sport Tourism: Joint marketing – a starting point for beneficial synergies", Journal of Vacation Marketing, 4 (1), ss.39-51

TURCO M., D., ROGER S.R. SWART K., (2002), Sport Tourism, Fitness Information Technology Inc., USA

TÜRKİYE MASA TENİSİ FEDERASYONU 2015-2016 FAALİYET PROGRAMI Erişim:
<http://www.tmtf.gov.tr/?sf=c0&e=faaliyet-programi> Erişim Tarihi: 11.04.2016

TÜRSAB AR&GE (2002), 150 milyar dolarlık bir pazar: Spor turizmi,
Erişim:http://www.tursab.org.tr/dosya/1025/02ocspor_1025_1941484.pdf Erişim Tarihi: 15.05.2016

TÜRSAB, (2014), TÜRSAB 2014 Turizm Sezonu Raporu,

Erişim: http://www.tursab.org.tr/dosya/12187/tursab-2014-turizm-sezonu-raporu_12187_5495404.pdf
Erişim Tarihi: 28.05.2016

TÜRSAB, (2016), TÜRSAB Spor Turizmi Raporu,

Erişim: http://www.tursab.org.tr/dosya/12195/tursab-spor-turizmi-raporu_12195_5670173.pdf Erişim Tarihi: 15.05.2016

WORLD TABLE TENNIS CHAMPIONSHIPS' ECONOMIC IMPACT OVER PROJECTIONS
Erişim:http://www.china.org.cn/world/Off_the_Wire/2015-05/07/content_35512529.htm
Erişim Tarihi: 15.05.2016